

УДК 655.24.06+004.92

ВІДМІННОСТІ ШРИФТОВОГО ОФОРМЛЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ І ДРУКОВАНИХ ВИДАнь

НИКОНЕНКО Тамара, ОСМАНЛИ Лейла, ПОЛІЩУК Олександр,
ПРОКОПІВНЮК Наталія
Київський національний університет технологій та дизайну, Україна
leilaosmanly1@gmail.com

Надано результати дослідження особливостей шрифтового оформлення електронних і друкованих видань. Охарактеризовано чинники застосування принципів типографіки та проаналізовано відмінності шрифтових рішень при проектуванні електронних та друкованих видань.

Ключові слова: шрифт, типографіка, графічний дизайн, користувач, інформація.

ВСТУП

Більшість користувачів називають шрифт «друкарським», не звертаючи уваги на нюанси дизайну. Важливою складовою шрифтового мистецтва виступає типографіка. Якщо говорити про наш час, з появою великих інформаційних технологій і загальної комп'ютеризації, основним напрямом розвитку типографіки сьогодні є її широке застосування в графічному дизайні. Так, типографіка є основним елементом верстки ділових документів, застосовується в області виготовлення різних листівок, брошур, рекламної продукції тощо.

Кожне електронне чи друковане видання несе певну інформацію, що може бути різних видів. Але найзначнішими каналами інформаційного повідомлення є графічні зображення. Серед багатьох видів графічних композицій виділяються зображення текстового характеру, до яких належать візуальні побудови із застосуванням шрифтових і знакових алфавітів (символів, піктограм, індексів, кольорового алфавіту тощо). Типографіка в дизайні є однією зі складових візуальнообразної мови, одним з найважливіших засобів комунікації. Візуальнографічна виразність, втілена в художньому образі типографічних композицій, має велике значення для сприйняття сенсу, вона є носієм естетичної цінності продукту.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою дослідження є визначення особливостей шрифтового оформлення електронних і друкованих видань.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Шрифт – графічний малюнок накреслень букв і знаків, що складає єдину стилістичну та композиційну систему набору тексту в електронних і друкованих виданнях [2]. Він здатний розповісти про видання набагато більше, ніж набраний текст. Типографіка – це графічне оформлення друкованого тексту за допомогою набору і верстки (монтажу), проектування чи безпосереднє моделювання вигляду друкованого твору [3]. Вона пов'язана з поняттями «шрифтова графіка», «шрифтове оформлення», «мистецтво шрифту», «композиція друкованого твору», «верстка друкованого видання» та належить до фахової сфери шрифтових дизайнерів, графіків, типографів та верстальників. Цифрові технології зробили це мистецтво доступним широкому загалу. Таким чином, з одного боку типографіка належить до графічного мистецтва, з іншого – до галузі техніки та технологій поліграфічного виробництва. Типограф вибирає шрифт, встановлює формати, набирає і верстає, тобто формує елементи наборної форми із складових елементів сторінки. Просторова орієнтація тексту – ключовий і найбільш творчий момент діяльності.

Дослідження показують, що чіткість і легкість для читання шрифту пов'язана з якістю сприйняття типографіки, що підвищує цінність графічного продукту. Типографіка має залучати художні та наукові засоби для створення ефективної взаємодії користувачів видання. Шрифт і типографіка – одночасно наука і мистецтво. Вміння дизайнера працювати із шрифтами є показником його професіоналізму. Сфера застосування типографіки – друкована продукція, зовнішня реклама, система корпоративної ідентифікації, мультимедійні видання, веб-сторінки і сайти, банери тощо.

Важливою складовою при проектуванні електронного та друкованого видання є визначення цільової аудиторії. Перш за все, завдання дизайнера полягає в тому, щоб вибрати шрифт, що надасть інформацію у форматі легкого читання. Важливу роль при цьому відіграє типографічна чіткість. Типографічна чіткість – це візуальна мова, завдяки якій споживачі можуть сприйняти і зрозуміти повідомлення [2]. Для отримання візуальної чіткості потрібна фрагментація шрифтового тексту. Щоб користувач зміг швидко і легко віднайти потрібну інформацію, її необхідно згрупувати і розділити на частини відповідно до контексту. Фрагментація окремих і пов'язаних рядкових висловлювань може прискорити розуміння інформації. Це можливо прослідкувати як в електронних, так і друкованих виданнях. Фрагментація — це інструмент пізнання, який покращує сприйняття тексту шляхом розподілу інформації за фрагментованими або однорідними абзацами, в залежності від контексту тексту [1]. Зразок фрагментації представлений на рис. 1.

Чинниками застосування шрифтових рішень є: легкість сприйняття різних гарнітур; відмінність однієї форми від іншої; використання прописних літер тощо [4].

Головна відмінність електронних носіїв від друкованих матеріалів полягає в тому, що читачі електронних носіїв більш схильні переглядати, а не ретельно прочитувати весь текстовий матеріал.

Рис. 1. Приклад фрагментації окремих пов'язаних висловлювань по рядках у журналі Madame Figaro (жовтень, 2019 р.)

Мета таких споживачів полягає в тому, щоб відшукати ключові слова, фрагментований текст, гіперпосилання або будь-які інші виділені слова чи фрази, які можуть привести їх до бажаної інформації. Друковані видання несуть чітко структуровану інформацію. Майстерність подання інформації полягає в тому, щоб читач не відволікався на зайвий текст, для чого дизайнер старанно упорядковує на сторінці кожен рядок, абзац і колонку. В електронних виданнях можливий вільний контроль та самостійність з боку користувачів, коли вони можуть застосовувати деякі шрифти, кольори, розміри екрану і використовувати нічний або денний режим. В друкованих виданнях читачі позбавлені цієї можливості і сприймають друковану продукцію таким чином, як вона була запланована видавництвом спочатку. У друкованій продукції неможливо коригувати текст і визначати загальний дизайн.

ВИСНОВКИ

Встановлено, що типографіка – це мистецтво збереження й передання інформації засобом комунікації й візуалізації змісту тексту у процесі дизайн-проектуння й верстання поліграфічних видань, функціональне призначення якого полягає в передачі інформації в графічній формі. Сучасні дизайнери вміло поєднують основні закони типографіки (форми, контрформи, членування та ритм) для візуальних розробок, як електронних так і друкованих видань. При цьому сучасна комп'ютерна графіка є найдієвішим та ефективним способом залучення потенційних користувачів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Крейг Дж., Скала И. Шрифт и дизайн. Современная типографика / Пер. с англ. А. Литвинова, Л. Радионовой. СПб : Питер, 2016. 176 с.
2. Феличи Дж. Типографика: шрифт, верстка, дизайн/ Пер. з англ. и коммент. С.И. Пономаренко. СПб: БХВ-Петербург, 2004. 496 с.
3. Чихольд Ян. Новая типографика. Для современного дизайнера. [пер. с нем. Л. Якубсон]. М.: Студии Артемия Лебедева, 2016. 244 с.
4. Шпикерманн Е. О шрифтах. пер. з англ. Л. Лаврухиной; [Науч. ред. Е. Григорьев, А. Блюхер]. 2-е изд. М.: Манн, Иванов и Фербер, 2018. 208 с.

NYKONENKO T., OSMANLY L., POLISHCHUK A., PROKOPYVNYUK N. DIFFERENCES OF FONTAL DESIGN OF ELECTRONIC AND PRINTED EDITIONS

Given results of the study of font design in the creation of electronic and print editions. The purpose was to unveil the possibilities of typography as a way of visual display of information media. Described the application factors and analyzed the differences between font solutions in the design of electronic and print editions.

Key words: *font, typography, graphic design, user, information.*